

Гаївковий репертуар села Березівки Радехівського району Львівської області

Марія ЯДЛОСЬ

В українській фольклористичці ще з початку ХХ ст. вивчення усної народної творчості етнографічних регіонів та окремих населених пунктів посіло значне місце. Багато зробили на цьому полі українські фольклористи, етнографи та етномузикологи, зокрема, В. Шухевич¹, Іван² та Філарет Колесси³, О. Роздольський та С. Людкевич⁴. Такі ж теренові дослідження фольклору відіграють вагому роль і в наукових зацікавленнях сучасних українських дослідників традиційної культури. Так, в останні роки з'явилася низка праць із ще не досліджених територій. Прикладом можуть слугувати, зокрема, публікації Ю. Рибак та Л. Гапон⁵, Л. Федоронько⁶, О. Харчишин⁷.

Проте незважаючи навіть на доволі активну працю дослідників української старовини, сьогодні все ще залишається чимало регіонів та окремих населених пунктів, у яких так і не було здійснено ґрунтовних фольклористичних та етнографічних досліджень. Одним із таких місць є село Березівка Радехівського району Львівської області. Найближчі фольклористичні експедиції проводив у сусідніх селах Бродівського та Бузького районів лише М. Мишанич. Його записи зберігаються сьогодні в архіві Проблемної науково-дослідної лабораторії музичної етнології Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка.

Село Березівка розташоване на північному сході Львівської області неподалік від районного центру – міста Радехова. У 60-их роках ХХ ст. с. Березівка належала до Бродівського району. За етнографічною належністю село зачисляють до Малополісся⁸. Мале Полісся як етнокультурну пограничну смугу виділяють у межах Сокальського, Радехівського, Бродівського районів Львівської області, західної частини Іваничівського району Волинської області та сусіднього воєводства Польщі. Етнографічні й фоль-

¹ Шухевич В. Гуцульщина: У 5 ч. – Львів, 1902. – Ч. 3; 1904. – Ч. 4. (Матеріали до українсько-руської етнології Наукового товариства ім. Т.Шевченка у Львові. – Т. 5, 7).

² Колесса І. Галицько-руські народні пісні з мелодіями з с. Ходович // Етнографічний збірник НТШ. – Львів, 1902. – Т. XI.

³ Колесса Ф. Народні пісні з галицької Лемківщини: Тексти й мелодії. // Етнографічний збірник НТШ. – Львів, 1929. – Т. 39–40; Колесса Ф. Народні пісні з Підкарпатської Русі: Мелодії і тексти // Науковий збірник товариства «Просвіта» в Ужгороді. – Ужгород, 1938. – Т. 13–14. – С. 49–149.

⁴ Роздольський Й., Людкевич С. Галицько-руські народні мелодії: У 2 ч. – Львів, 1906. – Ч. 1; 1908. – Ч. 2. – (Етнографічний збірник НТШ. – Т. XXI–XXII).

⁵ Народна музика Північної Рокитнівщини: за матеріалами експедиції 2001 року / Упоряд. Юрія Рибак, Людмили Гапон. – Львів: Сполом, 2002. – 108 с.

⁶ Народні пісні сіл Гаї Верхні та Гаї Нижні на Дрогобиччині / Запис, нотні транскрипції, упорядкування Лідії Федоронько. – Дрогобич, 2008. – 504 с.

⁷ Народна пісенність підльвівської Звенигородщини. Збірник / Зібрала та упорядкувала Ольга Харчишин. – Львів, 2005. – 352 с.

⁸ Луканюк Б. Питання методики географічного етномузикознавства й етнографічне регіонування західноукраїнських земель // Перша конференція дослідників народної музики західноукраїнських земель. Матеріали. – Львів, 1990. – С. 6–8.

клорні особливості цієї місцевості, як зазначають дослідники, дають підставу визначати її як окремих регіон.

Незважаючи на різні історичні перипетії, жителі села Березівки й до сьогодні зберегли та продовжують шукати свою фольклорну традицію і ще можуть багато чого розказати чи проспівати. Тут збереглося чимало архаїчних звичаїв, традицій, обрядів та пісень, які, маючи багато спільних із загальноукраїнським фольклором рис, водночас відрізняються самобутніми локальними ознаками.

Активно побутує в селі й обрядова традиція – і родинна, і календарна. Серед календарних обрядів найкраще зберігся весняний цикл, який представлено багатьма текстами, з-посеред яких окреме місце займають гаївки. Гаївкові пісні села Березівки починали водити у перший день Великодня. Відбувши відправу та поснідавши, молодь збиралася коло церкви і цілий день аж до вечора бавилася. Гаївки були своєрідним «ярмарком» наречених. Хлопці та дівчата сусідніх сіл змагалися між собою, хто краще організує водіння гаївок.

У цей день також грали в різноманітні ігри. Відомою грою було «Биття крашанками». Той, кому пощастило розбити яйце суперника, забирав його собі як виграш. Гра «Довга лоза» мала здебільшого характер змагання у спритності, швидкості і силі. Ігри «Мак», «Кривий танець» випробовували художні здібності учасників – вміння перетворюватися в певний образ, співати, танцювати.

Отже, дослідження фольклорної традиції Березівки загалом і весняної календарної обрядовості зокрема дозволяє стверджувати, що ця фольклорно-етнографічна територія, як і кожен регіон України, має свою історію, традиції, звичаєвість і пісенну спадщину. У досліджуваному селі від його жителів нам вдалося записати багатий гаївковий пісенний репертуар та його обрядові особливості. Деякі з гаївок, на жаль, залишилися лише в пам'яті старожилів і сьогодні активно в традиції не побутують. Однак календарно-обрядова традиція, зокрема звичай водіння гаївок і святкування Великодня у Березівці, збережена добре. Попри загальні світові глобалізаційні тенденції, які, на жаль, не оминають Україну та її народну культуру, весняна календарно-обрядова традиція продовжує побутувати серед місцевих жителів, передаючись від покоління до покоління.

1. ОЙ ЛЕТІЛИ ГУСИ З БРОДУ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

Ой летіли гуси з броду,
Сколотили в ставі воду.
Нім ся вода зістояла,
Я з Романом розмовляла.
– Ой Романе, Романочку,
Пусти мене додомочку,
Бо я лиху маму маю,
Буде бити, добре знаю.
Буде бити ще й лягти,
Щоб з Романом не стояти.
Ой прийшла я додомоньку,
Тарах мама в головоньку.
– Ой десь була, десь бувала,
Вже-сь з Романом розмовляла.
– Я з Романом не розмовляла,
Я Романа не видала.
Я в церкві молилася,
На образи дивилася.
На образи по два рази,
А на хлопці штири рази.

2. ОЙ ПІДУ Я ДО ШКОЛИ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

Ой піду я до школи, до дядка,
Добувати з ніженьки будячка.
Болить мене ніженька з будячком,
А ще ліпше серденько за дядком.
А ви мене ріжте, рубайте,
Але заміж за дяка дайте.
Бо в дяка ручка біленька,
Щонеділі булка свіженька.

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

3. ОЙ ЛЕТІЛИ ГУСИ З ДАЛЕКОГО КРАЮ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

Ой летіли гуси з далекого краю,
Сколотили воду на тихім Дунаю.
А як сколотили, правду говорили:
- Десь того не чути, що взяли в рекрути.
Вийшла стара мати на високу гору,
Кличе свого сина: - Сину, йди додому.
Ой сину, синочку, іди додомочку,
Нех я змию тобі ще раз головочку.
- Не змилась м'я, мамо, як я був при тобі
Тепер м'я не змиєш, як я сам при собі.
Ой змиють м'я, змиють дощі майовії,
Кучери розчешуть ворони чорнії.

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

4. НА ВИСОКІЙ ДЕРЕВИНІ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

На високій деревині
Голуби несуться (2 р.),
Писала б я писанки,
Кури не несуться (2 р.).
Писала б я писанки,
Не маю для кого (2 р.).
Наказала мені мама
Любити нікого (2 р.).
А я мами не слухала,
Сіла написала - (2 р.)
Таки своєму миленькому
Писаночку дала (2 р.)
Як ти хочеш, дівчинонько,
Щоб тебе любити (2 р.),
Клади кладку через річку
До тебе ходити (2 р.).
Я не буду кладки класти,
Я ніяка пані (2 р.),

А я буду в світі жити,
Без твого кохання (2 р.)
Привели м'я до Дунаю,
Казали м'я плисти (2 р.),
А я взяла, написала
До милого листа (2 р.).
- Повернися, мій миленький,
Повернися зараз (2 р.).
А він мені відписує,
Що він за шандара (2 р.)
- Хотяй же ти за шандара,
До мене вернися (2 р.)
І на моє біле личко
Ще раз подивися (2 р.)
- Хотяй же я за шандара,
Але повернуся (2 р.)
І на твоє біле личко
Сто раз подивлюся (2 р.).

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

5. РОМАН ЗІЛЛЯ КОПАЄ

Дівчата стають в дві шеренги, якомога ближче одна до другої, беруться за руки і, співаючи, ідуть в ритмі веснянки.

Роман зілля копає, копає,
А сам його не знає, не знає.

Приспів:

Там вода по каменю,
Там вода по білому,
Стиха йде, стиха йде.

Стала діброва горіти, горіти
Стали парубки гасити, гасити

Приспів (той самий)

Стали парубки гасити, гасити
Решетом воду носити, носити.

Приспів (той самий)

Скільки в решеті водиці, водиці,
Скільки в парубків правдиці, правдиці.

Приспів (той самий)

Стала діброва горіти, горіти,
Стали дівчата гасити, гасити.

Приспів (той самий)

Стали дівчата гасити, гасити,
Шафликом воду носити, носити.

Приспів (той самий)

Скільки в шафлику водиці, водиці,
Стільки у дівчат правдиці, правдиці.

Приспів (той самий)

А ви, парубки, до гною, до гною,
А ви, дівчата, до строю, до строю.

Приспів (той самий)

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радеківського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

6. ЧИЖИКУ, ЧИЖИКУ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу. У середині кола ходить «чирик» і показує, як сіють, як сходять, як росте мак і т. ін.

- Чижику, чижику, пташко малий,
Чи-сь видів, чи-сь видів,
Як сіють мак?

- Ото так сіють мак (2 р.),
Так сіють мак!

- Чижику, чижику, пташко малий,
Чи-сь видів, чи-сь видів,
Як сходять мак?

- Ото так сходять мак (2 р.),
Так сходять мак!

- Чижику, чижику, пташко малий,
Чи-сь видів, чи-сь видів,
Як росте мак?

- Ото так росте мак (2 р.),
Так росте мак!

- Чижику, чижику, пташко малий,
Чи-сь видів, чи-сь видів,
Як поляють мак?

- Ото так поляють мак (2 р.),
Так поляють мак!

Чижику, чижику, пташко малий,
Чи-сь видів, чи-сь видів,
Як цвіте мак?

- Ото так цвіте мак (2 р.),
Так цвіте мак!

- Чижику, чижику, пташко малий,
Чи-сь видів, чи-сь видів,
Як жнуть мак?

- Ото так жнуть мак (2 р.),
Так жнуть мак!

- Чижику, чижику, пташко малий,
Чи-сь видів, чи-сь видів,
Як труть мак?

- Ото так труть мак (2 р.),
Так труть мак!

- Чижику, чижику, пташко малий,
Чи-сь видів, чи-сь видів,
Як їдять мак?

- Ото так їдять мак (2 р.),
Так їдять мак!

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радеківського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

7. ХОТІЛА М'Я МАТИ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

Хотіла м'я мати, мати
 За злодія дати. (2 р.)
 За злодія не піду - злодія не люблю:
 Злодій ходить красти, красти
 І може пропасти. (2 р.)
 За злодія не піду - злодія не люблю.
 Хотіла м'я мати, мати
 За шандара дати. (2 р.)
 За шандара не піду - шандара не люблю:
 Шандар ходить в села, села,
 А я не весела. (2 р.)
 За шандара не піду - шандара не люблю.
 Хотіла м'я мати, мати
 За дигтяра дати. (2 р.)
 За дигтяра не піду - дигтяра не люблю:
 Дигтяр дьоготь возить, возить,
 Ноги відморозить. (2 р.)
 За дигтяра не піду - дигтяра не люблю.
 Хотіла м'я мати, мати
 За шевчика дати. (2 р.)
 За шевчика не піду - шевчика не люблю:
 Шевчик кілки струже, струже,
 Я не люблю дуже. (2 р.)
 За шевчика не піду - шевчика не люблю.
 Хотіла м'я мати, мати
 За кравчика дати. (2 р.)
 За кравчика я піду - кравчика я люблю:
 Кравчик штани крає, крає,
 Мене обіймає. (2 р.)
 За кравчика я піду - кравчика я люблю.

Записано у червні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Галуцук Стефанії Василівни, 1933 р. н.

8. НА ШИРОКІМ ДУНАЮ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

На широкім Дунаю, Дунаю,
 Гусяр гуси зганяє, го-я, го-я, яя,
 Гусяр гуси зганяє.
 Гусяр гуси зганяє, зганяє,
 На дівчата моргає, го-я, го-я, яя,
 На дівчата моргає.
 - А ви, хлопці, молодці, молодці,
 Скажіть мої дівонці, го-я, го-я, яя,
 Скажіть мої дівонці.
 Нехай вона заміж йде, заміж йде,
 Бо ся мене не діжде, го-я, го-я, яя,
 Бо ся мене не діжде.
 Як вона це почула, почула,
 До матінки стругнула, го-я, го-я, яя,
 До матінки стругнула.
 Накопала коріння, коріння,
 З-під білого каменя, го-я, го-я, яя,
 З-під білого каменя.
 Поставила на жару, на жару:
 - Киши, корінь, помалу, го-я, го-я, яя,

Кипи, корінь, помалу.
 А ще корінь не скипів, не скипів,
 А вже гусяр прилетів, го-я, го-я, яя,
 А вже гусяр прилетів.
 – Ой чого ти прилетів, прилетів,
 Як ти мене не хотів, го-я, го-я, яя,
 Як ти мене не хотів.
 – Якби я тя не схотів –
 Я б до тебе не летів.
 – А що ж тебе принесло, принесло?
 Ой, чи човен, чи весло, го-я, го-я, яя,
 Ой, чи човен, чи весло?
 – Привіз мене сивий кінь, сивий кінь,
 До дівчини на постіль, го-я, го-я, яя,
 До дівчини на постіль.
 До дівчини Марини, Марини,
 На м'якій перини, го-я, го-я, яя,
 На м'якій перини.
 До дівчини, до душки, до душки,
 На м'якій подушки, го-я, го-я, яя,
 На м'якій подушки.

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

9. ОЙ САДОМ, САДОМ

Хлопці з дівчатами стають парами, беруться за руки і підносять їх вгору, утворюючи тунель. Задні пари проходять тунелем, стають попереду і так, співаючи, ідуть кругом церкви.

Ой за садом, за садом, за вишневим садом
 Росла трава шовкова, шовковая трава.
 По тій траві пава йшла, пава йшла,
 А за нею павичі, павичі.
 – На добридень, павичко моя, ти ж моя,
 Поцілую три рази, три рази.

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

10. ОЙ ЗАЦВІЛИ ФІЯЛОНЬКИ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

Ой зацвіли фіялони, зацвіли,
 Аж ся гори з долинами сходили.
 Там ходила дівчинонька знizenька,
 А за нею її батенько стихенька.
 – Ой не ходи, мій батеньку, за мною,
 Я не маю розмовоньки з тобою.
 Ой зацвіли фіялони, зацвіли,
 Аж ся гори з долинами сходили.
 Там ходила дівчинонька знizenька,
 А за нею її матінка стихенька.
 – Ой не ходи, моя ненько, за мною,
 Я не маю розмовоньки з тобою.

Ой зацвіли фіялони, зацвіли,
 Аж ся гори з долинами сходили.
 Там ходила дівчинонька знizenька,
 А за нею її сестриця стихенька.
 – Ой не ходи, моя сестро, за мною,
 Я не маю розмовоньки з тобою.
 Ой зацвіли фіялони, зацвіли,
 Аж ся гори з долинами сходили.
 Там ходила дівчинонька знizenька,
 А за нею її миленький стихенька.
 – Ходи, ходи, мій миленький, за мною,
 Бо я маю розмовоньку з тобою.

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

11. ЗАЙНЬКУ, ОБЕРНИСЬ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу. Усередині кола ходить «заїнько», вибирає собі когось із кола і сам стає в коло. Коло починає йти в протилежному напрямку. Така гра продовжується довго.

– Заїньку, обернися,
Кого любиш – притулися.
Ані тобі, заїньку, ані виглянути,
Ані тобі, заїньку, ані вискочити.
Заїньку, обернися,
Кого любиш, притулися.

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радеківського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

12. ПОСАДИЛА ГРУШЕЧКИ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

Посадила грушечки, Гай буде, гай. Ой темная ніченька, Ой ясная зоренька, Дай, Боже, дай. Підростали грушечки, Гай буде, гай. Ой темная ніченька, Ой ясная зоренька, Дай, Боже, дай. Ой зацвіли грушечки, Гай буде, гай. Ой темная ніченька, Ой ясная зоренька, Дай, Боже, дай.	Вродилися грушечки, Гай буде, гай. Ой темная ніченька, Ой ясная зоренька, Дай, Боже, дай. Наварили юшечки, Гай буде, гай. Ой темная ніченька, Ой ясная зоренька, Дай, Боже, дай.
--	---

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радеківського р-ну Львівської обл. від Головатюк Юлії Іванівни, 1943 р. н.

13. ОЙ ТИ, ТРАВКО

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

Ой ти, травко, ти, муравко, Чом ти, чорна, не зелена? (2 р.) Чи тя коні витоптали? Чи тя гуси вискубали? (2 р.) – Мене коні не топтали, Ані гуси не скубали, (2 р.)	Но на мені парубочки Виводили гагілочки. (2 р.) Червоними чобітками, Золотими підківками. (2 р.)
--	---

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радеківського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

14. ЧИ ТИ, КОЗАЧЕ, З НАШОГО КРАЮ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

– Чи ти, козаче, з нашого краю,
Чи ти не знаєш, де я мешкаю?
– А я мешкаю коло криниці,
Прийди, козаче, на вечорниці.
А я мешкаю край доріженьки,
Прийди, козаче, на періженьки.

Моя хати́на гонтами крита,
Приходи, коза́че, хоч буду́ бита.
Хоч буду́ бита, знаю́ за ко́го –
За коза́ченька чо́рнобри́вого.

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

15 ГІЛЛЯ, ГІЛЛЯ, ГІЛЛЯВОЧКУ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

Гілля, гілля, гіллявочку,
До Івана по дівочку.
А в сусіди файний хлопець,
До Савули без городець.
На городі терен сходить,
До Гануні Петрусь ходить.
Щовечора і щорання,
Бо в Савули дівка файна.
Ходить, ходить, походжає,
Бо вона з ним раду має.
Як не має ради мати,
То звечора йде до хати.

Вона собі згорда ходить,
Бо до неї Петрусь ходить.
Привів її до світлиці,
Дав кавалок паляниці.
Їж, Гануню, паляницю,
Куплю тобі ще й спідницю.
Не спідницю, то запаску,
Таки тобі зроблю ласку.
Черевички лякерові,
Бо то дівці гонорові.

Записано у червні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Галуцук Стефанії Василівни, 1933 р. н.

16. ЖИЛА – БУЛА ЦАРІВНА

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

Жила-була царівна, царівна, царівна,
Жила-була царівна, царівна молода.
Царівно, бійся відьми злої, відьми злої, відьми злої,
Царівно, бійся відьми злої, відьми злої.
Аж раз прийшла відьма зла, відьма зла, відьма зла,
Аж раз прийшла відьма зла, відьма зла.
Засни, царівно, на сто літ, на сто літ, на сто літ,
Засни, царівно, на сто літ, на сто літ.
І все заснуло тихим сном, тихим сном, тихим сном,
І все заснуло тихим сном, тихим сном.
І виріс там паркан такий, паркан такий, паркан такий,
І виріс там паркан такий, високий паркан.
Аж раз прийшов царевич, царевич, царевич,
Аж раз прийшов царевич, царевич молодий.
Він розбудив царівну, царівну, царівну,
Він розбудив царівну, царівну молоду.
І було в них весілля, весілля, весілля,
І було в них весілля, весілля молоде.
І танцювали цілий день, цілий день, цілий день,
І танцювали цілий день, цілий день.
І всі співали слава, слава, слава,
І всі співали слава царівні молодій.

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Головатюк Юлії Іванівни, 1943 р. н.

17. ХОДИЛА СОРОКА

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу. Усередині кола ходить хлопець або дівчина. Після кожного приспіву з кола всередину йде пані у внутрішнє коло. Коли зовнішнє коло зменшиться до одного хлопця або дівчини, то він або вона стає в середину нового кола, і гра продовжується.

Ходила сорока
По зеленій травці,
За нею дівчата
По другій муравці.

Приспів:
Ге, ге, гей, мало нас,
Котра пані йде до нас (2 р.).

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радеківського р-ну Львівської обл. від Головатюк Юлії Іванівни, 1943 р. н.

18. ІДИ, ДІДУ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу. Дід ходить в колі і показує те, про що співає коло.

– Іди, діду, свині пасти.
Ой, дід розстогнався (2 р.).
– Іди, діду, на вулицю.
Ой, дід розскакався (2 р.).
– Іди, діду, дров рубати.
Ой, дід розстогнався (2 р.).

– Іди, діду, до дівчат.
Ой, дід розскакався (2 р.).
– Іди, діду, в поле жати.
Ой, дід розстогнався (2 р.).
– Іди, діду, кашу їсти.
Ой, дід розскакався (2 р.).

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радеківського р-ну Львівської обл. від Дранчук Ганни Костянтинівни, 1947 р. н.

19. В НАШІМ МІСТІ, НА ВИДОЧКУ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

В нашій місті, на видочку, (2 р.)
Стоїть церква на горбочку.
Коло церкви, ніби квіти, (2 р.)
Ходять старші, ходять діти.
Ходять хлопці і дівчата, (2 р.)
Українські соколята.
А ви, сестри, не дримайте, (2 р.)
Гагілочку заспівайте.
Щоби було її чути, (2 р.)
На всі гори, на всі луки.
Щоби голос наш відбився, (2 р.)
По дібровах розстелився.
По дібровах і по полю, (2 р.)
Де могили є за волю.

Де росте трава шовкова, (2 р.)
Де лежать стрільці січові.
Вони тоді повмирили, (2 р.)
Як воленьку здобували.
Ви, стрільчики, пісно чуйте, (2 р.)
В темнім горбі не сумуйте.
Ми могили ваші знаєм, (2 р.)
Квіточками увінчаєм.
Квіточками і вінцями. (2 р.)
І рідними прапорцями.
А ви, хлопці, тут не стійте, (2 р.)
З дівчатами ся не смійте.
Пригадайте собі славу (2 р.)
Краю рідного – криваву.

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радеківського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

20. ОЙ БУЯЛИ СИВІ ВОЛИ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

Ой буяли сиві воли, буяли,
Поки вони на оборі стояли. (2 р.)
А як пішли сиві воли орати,
Перестали сиві воли буяти. (2 р.)
Ой погір'я, місяченьку, погір'я,
Десь поїхав мій миленький на подвіря, (2 р.)
Прив'язав він кониченька до лати,
А сам пішов до дівчини, до хати. (2 р.)
– Ой потиху, мій миленький, говори,
Бо почує стара мати в коморі. (2 р.)
Як почувла стара мати в коморі:
– А з ким же ти, моя доню, говориш? (2 р.)
– З кухарками, з наймитами говорю,
Посилаю до Дунаю по воду (2 р.)

- На що ж тобі, моя доню, та вода?
 - Умитися, напитися та й треба. (2 р.)
 На віконці склянка води, умитися,
 А в світлонці вина, меду напитися. (2 р.)
 Поки була дівчинонька - дитина,
 Доти вона в віночку ходила. (2 р.)

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радеківського р-ну Львівської обл. від Галуцук Стефанії Василівни, 1933 р. н.

21. ОЙ, ІВАНЧИКУ–БІЛОДАНЧИКУ

Дівчата та хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу. В середині кола ходить Іванчик-білоданчик і зображує все те, про що співають. Потім вибирає собі когось з кола, а сам стає в коло. Така гра продовжується довго.

- Ой Іванчику-білоданчику, Полинь, полинь по Дунайчику. Розчеши косу русу І чорненькі брівці.	Та й візьмися за підбічки, Шукай собі товаришки. Вибирай собі другу, Калину червону.
--	---

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радеківського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

22. ЛЕТЯТЬ КУРИ ВІД ФІГУРИ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

Летять кури від фігури, Самі рябесенькі. (2) Цісар хлопців вибирає, Самі молодесенькі. (2) - Ой цісаре, цісарочку, Нащо нас вербуєш, (2) Ні не сієш, ні не ореш, Чим нас вигодуєш. (2) - Не журіться парубочки, Багацькії сини, (2)	Я ще маю під Львовом Штири магазини (2). Не схочете хліба їсти, Будете полову, (2) А я сяду тай поїду В цісарську дорогу. (2) А цісарська доріженька Є дуже тяжкая, (2) А гречана половонька Є дуже гіркая. (2)
--	--

Записано у липні 2009 р. в с. Березівка Радеківського р-ну Львівської обл. від Дранчук Ганни Костянтинівни, 1947 р. н.

23. ПОСТАВАЙМО, ДІВКИ, В КОЛО

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

- Поставаймо, дівки, в коло, Заспіваймо всі весело. Весело си заспіваймо, Давні літа нагадаймо. Про панщину заспіваймо. Давні літа нагадаймо - Про панщину заспіваймо. Перше були отамани. В п'єсах вогонь заливали, В п'єсах вогонь заливали, На панщину виганяли. А хто не йшов, того били, На придворі положили. По сто кив на раз давали, Аж водою відливали. Прийшла така годинонька, Що пропала панцинонька,	Як панщина утікала, В темнім лісі ночувала. В темнім лісі ночувала, На пеньочку спочивала. На пеньочку спочивала, Біленького дня чекала. На пеньочку там сконала. І вже більше не вставала. Тепер ми си паняночки, Бо не робимо панщиночки. Тепер ходять і нас просять, Щей за нами гроші носять. Щей горілки-оковити, Щоби пана обробити. Ще й табаки понюхати, Щоби пана послухати.
--	--

Записано у липні 2009 р. в с. Березівка Радеківського р-ну Львівської обл. від Дранчук Ганни Костянтинівни, 1947 р. н.

24. ОЙ ТАМ ТРИ БРАТТЯ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

Ой там три браття траву косили,
Ганя-сестриця траву носила.
Здибало єї три нежонатих,
Та й дали Гані коня тримати.
А самі сили - снідання з'їли,
А Ганя видить, що то не жарти,
Пустила коня в чистеє поле,
Сама скочила в синее море.
А як скакала, то промовляла:

- Щоб з того моря води не брали,
Під гору терен щоб не рубали,
В лузі калини щоб не ламали,
В городі зілля щоб не копали,
Траву-руницю щоб не косили.
Трава-руниця - Ганині коси,
В морю водиця - Ганині сльози,
Під гору терен - Ганині очі.
В лузі калина - Ганина врода,
В городі зілля - Ганні весілля.

Записано у липні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Дранчук Ганни Костянтинівни, 1947 р. н.

25. НА ДЗВІНИЦІ ДЗВОНИ ДЗВОНЯТЬ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

На дзвіниці дзвони дзвонять,
За дівками хлопці гонять.
- Ой не гони і не лапай,
Ти ся, дурню, не засапай,
Не купивісь склянки пива,
Не дам того, що-м красила,
Що-м красила-малювала,
Була б тобі дарувала.

Питається мати сина:
- Шо куштує та дівчина?
- Гарнець меду, ще й дуката,
Бо дівка є багата.
Гарнець меду, чвертка пива,
Бо дівчина чорнобрива.
Тобі мати не питати,
Що куштує - треба дати.

Записано у червні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Галуцук Стефанії Василівни, 1933 р. н.

26. ТАМ НА ГОРІ, НА ГОЛГОФІ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

Там на горі, на Голгофі,
Чорні хмари стали, (2)
Там злі люди, фарисеї,
Ісуса розп'яли. (2)
Як розп'яли, руки, ноги,
До христа прибили, (2)
Мати Божа й Апостоли
Ревно голосили. (2)
А на третій день Син Божий,
Встав з темного гроба. (2)

Налякалась, застидалась,
Фарисейська злоба. (2)
Тому радість нам велика,
Українські діти, (2)
Зішле Господь добру долю,
Зацвітем, як квіти. (2)
Ой, тішимся, веселімся,
Воскресіння нині. (2)
Зішле Господь добру долю
Нашій Україні. (2)

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

27. МОЇ МИЛІ ОГІРОЧКИ

Дівчата і хлопці стають у шеренгу і беруться за руки. Двоє крайніх з одного кінця шеренги піднімають угору руки, а двоє крайніх із другого кінця шеренги зі співом пробігають між ними, ведучи за собою всіх інших. Перша пара зупиняється, так само піднімає вгору руки. Гра продовжується доти, поки співають гаївку.

- Мої милі огірочки,
З чого будуть насіночки,
Жовтий цвіт. (2)

Питалася мати дочки:
- Чи сіяла огірочки,
Жовтий цвіт? (2)

- Ой сіяла підливала,
Огірочки виростали,
Най ся в'ють. (2)

Ой стеліться, огірочки, стеліться,
А ви бідні з багачами женіться.
Ой стелились огірочки, стелились,
А вже бідні з багачами женились.

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

28. ЧОМ ТИ, ГАЛЮ, НЕ ГУЛЯЄШ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

- Чом ти, Галю, не гуляєш, Галю, Галю?
- Я не маю, не маю черевичків, кавалеру.
- А я тобі, Галю, справлю, Галю, Галю.
- А я тобі подякую, кавалеру.
- Чом ти, Галю, не гуляєш, Галю, Галю?
- Я не маю, не маю спідничку, кавалеру.
- А я тобі, Галю, справлю, Галю, Галю.
- А я тобі подякую, кавалеру.
- Чом ти, Галю, не гуляєш, Галю, Галю?
- Я не маю, не маю капелюшка, кавалеру.
- А я тобі, Галю, справлю, Галю, Галю.
- А я тобі подякую, кавалеру.
- Чом ти, Галю, не гуляєш, Галю, Галю?
- Я не маю, не маю панчішок, кавалеру.
- А я тобі, Галю, справлю, Галю, Галю.
- А я тобі подякую, кавалеру.
- Чом ти, Галю, не гуляєш, Галю, Галю?
- Я не маю, не маю запасчини, кавалеру.
- А я тобі, Галю, справлю, Галю, Галю.
- А я тобі подякую, кавалеру.
- Чом ти, Галю, не гуляєш, Галю, Галю?
- Я не маю, не маю миленького, кавалеру.
- А я тобі, Галю, подарую, Галю, Галю.
- А я тобі подякую, кавалеру.

Записано у липні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Драпчук Ганни Костянтинівни, 1947 р. н.

29. ОЙ ТИ, СИВА ЗОЗУЛЕНЬКО

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

- Ой ти, сива зозуленько,
Чом ти куєш так раненько?
Чом ти тоді не кувала,
Як панщина панувала? (2)

А тепер ми паняночки,
Ми не робим панциночки.
Наші мами чорнобриві,
За нас панцину робили. (2)

Тоді були отамани,
На панцину виганяли,
На панцину виганяли,
В п'езу вогонь заливали. (2)

А за нами пани ходять
І в кулаках гроші носять.
А ми грошей не хочемо,
На панцину не підемо. (2)

Записано у червні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Галуцук Стефанії Василівни, 1933 р. н.

30. ПРИЇХАЛИ КУПЦІ З ВІДНЯ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

Приїхали купці з Відня,
Купувати мого півня.
А я свого півника не продам,
Бо мій півник вдома є господар.
На подвір'ї сміттячко підмете,
Ще й додому курочки приведе.

Ой вискочив півничок на паркан:
Тю-тю, тю-тю, курочки, щось вам дам,
Тю-тю, тю-тю, курочки, додому,
Не робіте шкодоньки нікому.
Бо то тая шкодонька не мила,
Що чужая курочка зробила.

Записано у червні 2009 р. с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Галуцак Стефанії Василівни, 1933 р. н.

31. ОЙ ЛІСОМ, ЛІСОМ, ГОРІШИНОЮ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

Ой лісом, лісом, горішиною,
Ой хтось там іде доріжиною,
Ой їде, їде миленький п'яний.
Вийди, дівчино, то твій коханий.
Ой я не вийду, бо я ся бою,
Своїй матінці низько ся вклоню.
Моя матінка є господиня,
В мої матінки золота скриня.
Золота скриня сріблом набита,
Новая хата стріхою вкрита.

А в Ковалихи собаки лихі,
Нікому вийти, оборонити.
Встала дівчина, оборонила,
Взяла за руку, до хати просила.
А ви, собаки, в солому спати,
А ти, миленький, їди до хати.
А ви, собаки, солому рити,
А ти, миленький, до хати жити.

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

32. ОЙ ХОДИЛА ДІВЧИНОНЬКА БЕРІЖКОМ

Дівчата і хлопці, взявшись за руки, зі співом ідуть по колу.

Ой ходила дівчинонька беріжком,
Заганяла лебедика батіжком:
– Іди, іди, лебедику, додому,
Продам тебе жидовині рудому.
Як надлетів гарний хлопець, ще й стрілець,
Забив її щонайкращий лебедиць.
Посипалось біле пір'я горою,
Полилася кров червона рікою.

Три неділі у ліжечку лежала,
На четверту у вишневий сад пішла.
В тім саду три доріженьки знайшла.
А хто ж тії доріженьки поробив,
Гарний хлопець до дівчини приходив.
А він її мед-горілку приносив,
Щовечора до корчмоньки запросив.

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

33. ОЙ ГАЇВКА, ГАЇВКОЮ

Ой гаївка, гаївкою,
Де я піду за дівкою,
А Надюся, добра мати,
Має дочку видавати.
У Маковських є синочок,
Тото її парубочок.

На медочок, на горілку,
Буде мати файну жінку.
Помаленьку, моя мила,
Щоб ся дуже не стомила,
Бо дорога далекая.
Ти, Марусю, молодая.

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

34. ОЙ В'ЯЖІТЬСЯ, ОГІРОЧКИ

Ой в'яжіться, огірочки, в'яжіться,
То великі, то маленькі стеліться
Ой в'язались огірочки, в'язались,
І великі, і маленькі стелились.

Приспів:
Там вода по каменю,
Там вода по білому,
Стиха йде, вода йде.

Ой горіла дібровонька, горіла,
А вже її дівчатонька гасили, гасили.
Хустинами воду носили, носили.

Приспів:
Там вода по каменю,
Там вода по білому,
Стиха йде, вода йде.

Ой горіла дібровонька, горіла,
А вже її парубочки гасили, гасили.
Шапочками воду носили, носили.

Приспів:
Там вода по каменю,
Там вода по білому,
Стиха йде, вода йде.

Ой горіла дібровонька, горіла,
А вже її старі баби гасили, гасили.
Фартушками воду носили, носили.

Приспів:
Там вода по каменю,
Там вода по білому,
Стиха йде, вода йде.

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.

35. В НЕДІЛЮ РАНО

В неділю рано стало світати, стало світати,
Стали жовняри марширувати.
Ой хто ж то в довгім, то в коротенькім,
Та все на конях, на вороненьких.
Господар з хати, жовняр до хати,
Став господиню випитувати.
- Чом в тя, госпосю, фартух біленький?
- То від крохмалю, любий капралю.
- Чом в тя, госпосю, очка чорненькі?
- То від терночку, мій жовнярочку.
- Чом в тя, госпосю, уста солодкі?
- То від медочку, мій жовнярочку.
Господар чує та все міркує,
На свою жону прута готує.
- Ой ти, госпосю, ти зрадливая,
Що ж ти з жовняром та й розмовляла?
- Хіба не можна пожартувати,
Чужого личенька поцілувати.
- Ой, куплю тобі кляч, колодочку,
Прив'яжу тебе та й в коморочку.
Ой, куплю тобі срібний дзвіночок,
Прив'яжу тобі за поясочок.
Як ся порушу, дзвонити мушу,
Бом дзень-дзень за грішну душу.

Записано у березні 2009 р. в с. Березівка Радехівського р-ну Львівської обл. від Мотовило Параскевії Володимирівни, 1941 р. н.